

LECTURES PRESCRIPTIVES DE LITERATURA CATALANA PAU 2019

1. *Solitud*, de Caterina Albert, “Víctor Català”

La narrativa en el Modernisme; tendències. La trajectòria literària de Caterina Albert: contes i novel·la. Les concepcions literàries: realisme, naturalisme, simbolisme; realitat i subjectivitat. *Solitud*. Composició i publicació. Estructura i capítols: autonomia i enllaç. La trajectòria de la protagonista. Elements simbòlics de l'estructura. El punt de vista narratiu. Mila: desig de realització personal i fracàs. El desenllaç de la novel·la. Mila i els altres personatges: atracció (Arnau), maternitat (Baldiret), idealització (Pastor), repulsió (Ànima). La figura del Pastor i la relació amb la natura; el Pastor com a artista. L'Ànima: les forces negatives de la natura. El paisatge: descripció i valors simbòlics. La plana i la muntanya. Somnis, símbols i motius recurrents.

2. *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer

El teatre en el Modernisme. El regeneracionisme vitalista. La influència d'Henrik Ibsen. *Aigües encantades* com a adaptació d'*Un enemic del poble* d'Ibsen: paral·lelismes. Estructura dramàtica. El personatge de Cecília. conflicte individual i conflicte col·lectiu; conflicte generacional i conflicte ideològic. Les forces immobilistes i reaccionàries i les forces de progrés. Oposicions ideològiques: tradició i modernitat, religió i raó, obscurantisme i ciència, ignorància i coneixement, camp i ciutat, acció i inacció, vida i mort, fatalitat i transformació. Vergés i el Foraster: actituds davant la tradició i la natura. Vitalisme i regeneracionisme en Cecília i el Foraster. Elements simbòlics (l'aigua, l'ocell, la tempesta).

3. *El cor quiet*, de Josep Carner

El cor quiet en la biografia i la trajectòria poètica de Carner. La poètica de Carner i l'aproximació al postsimbolisme. L'estructura del llibre: caràcter i temes dominants de les cinc parts; la trajectòria des de la inquietud al seny; la natura; els moments de la vida humana. **Secció 1, “Les nits”**: la nit com a espai del misteri, la inquietud i la interrogació metafísica i religiosa (per ex. “Nocturn”, “Perdut...”, “Cau a la mar...”); la presència de la mort (per ex. “Proximitat...”); la follia (per ex. “Nit de sant Joan”); el camí cap a la salvació (per ex. “A Jesús”); l'assenyament i la maduresa (per ex. “El beat...”). **Secció 2, “Els arbres”**: descripció i humanització de la natura; l'arbre com a exemple humà: la diversitat (per ex. “Els nostres pins”), l'ordre i la virtut (per ex. “Els pollancs...”), l'asserenament (per ex. “L'eucaliptus...”), la creixença exemplar i vivificadora (per ex. “Els cocoters...”). **Secció 3, “Les estampes”**: el poeta i la contemplació del món exterior; l'ordenació segons el cicle de les estacions i el cicle litúrgic (especialment el cicle de Nadal i Pasqua); la perfecció de la natura (per ex. “Venus”); la natura humanitzada (per ex. “Arts de bruixeria”, “El raig...”, “Mar de diumenge”); la imaginació del poeta; l'home i els llocs (per ex. “Casa que fou...”, “El retorn...”, “Porta d'hostal”); la natura com a pretext per a la reflexió sobre la vida (per ex. “Cançoneta incerta”, “Fred”); presència de Déu en la natura (per ex. “Volts de Nadal”, “Processó...”). **Secció 4, “Les adreces”**: poesia de circumstàncies i reflexió sobre moments de la vida (per ex. “La naixença...”, “A una núvia”). **Secció 5, “L'assenyament”**: l'actitud madura davant la vida i l'adquisició del seny; la migradesa de la vida humana (per ex. “Interval”, “Les fulles...”, “Temença”); la follia (per ex. “L'home que fa...”); l'edat madura, l'assenyament i la conformitat (per ex. “Cançó de la mudança”, “Cançó de la quarantena”); la transcendència contra l'oblit i la mort (per ex. “El castell de l'oblit”). Aspectes formals de *El cor quiet*: formes mètriques convencionals (per exemple, sonets i cançons) i assaig de noves formes (especialment a “Les nits”: poemes sense estrofisme regular i amb versos polimètrics).

N.B. Les referències a títols de poemes volen destacar exemples significatius de cada un dels conceptes o tractaments poètics de la realitat exposats en la pauta, i que poden servir de model per a identificar els mateixos temes en altres poemes de cada secció. No prescriuen de cap manera, doncs, la lectura exclusiva dels poemes esmentats ni exclouen la lectura dels que no hi apareixen.

4. *Ball robat*, de Joan Oliver

Joan Oliver i “Pere Quart”: teatre, narrativa i poesia. El teatre d’Oliver: trajectòria, etapes, models. Comèdia burgesa, teatre compromès, crítica social. El teatre com a fenomen social. Obra original i traduccions. *Ball robat*. Datació i context. El punt de partida: la narració *Escena d’alcova*. Estructura dramàtica. Els personatges: les tres parelles. Caracterització personal i social. El món interior dels personatges. Sentit del títol. El conflicte plantejat i el desenllaç. Els temes: amor, felicitat, frustració, atracció, el pas del temps. Paraula i acció.

5. *Vent d’aram*, de Joan Vinyoli

La trajectòria poètica de Joan Vinyoli. Orígens: postsimbolisme. Evolució: introspecció, recerca interior, dissolució de la forma, to conversacional, realitats pròximes. La poètica de Vinyoli: la poesia com a coneixement i forma de vida. L’actitud moral del poeta. *Vent d’aram*. El títol: imatge i valor simbòlic. Estructura: poema-pròleg (“Amb ronca veu”) i tres parts. “Amb ronca veu”: figuracions del poeta (l’arbre, el gall). Primera part: el pas del temps, el record. Les imatges de la natura. Valor simbòlic de les imatges. L’autoconeixement. Segona part: el tema amorós. Desig, descoberta i recomençament. Tercera part: la mort com a tema principal. Les formes poètiques. To conversacional i sentenciós.

6. *Feliçment, jo sóc una dona*, de Maria Aurèlia Capmany

La trajectòria literària de Capmany. Les obres de maduresa. Realisme i psicologisme. *Feliçment, jo sóc una dona* (1969). Procediments: la novel·la com a autobiografia fictícia. El temps de l’escriptura: Mallorca, relació amb l’editor. El temps narratiu: autobiografia. El model invocat: *Moll Flanders*, de Daniel Defoe (els títols de capítols homenatgen la tradició anglesa). Els ambients socials vistos a través de la protagonista-narradora. La societat catalana i els mons socials i ideològics retratats en la novel·la (barris pobres, burgesia industrial, baixos fons, etc.; catolicisme, sindicalisme, filantropia, etc.). La protagonista. Progressió vital, independència, valors morals, amor i sexe. Relació amb el títol. Els personatges secundaris en relació amb la protagonista.